

SZERKESZTŐ: IRGHA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttári cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Nincs pénz.

Kolozsvár márc. 24.

A nagy vallásügyi vita után, melynek gyakorlati eredménye alig van egyelőre, szóba került egy kicsit a közoktatás ügye is, a mennyiben a kultuszminiszteri tárcza költségvetésének részletes tárgyalásánál mégis csak belementek a képviselő urak annak a tárgyalásába, hol és miként kellene segíteni a közoktatás sokféle bajain.

Alaphibául a szónokok egész sora azt jelöli meg most is már huszonöt esztendő óta, hogy kevés a pénz, a mit közoktatási czélokra megszavaz a törvényhozás, vagy a helyesebben, a mit kér a kormány, mert hisz e részben a parlament sohasem volt szűkebb, sőt folyton az hangzott ellenzéki részről is, miért nem követel a szakminiszter nagyobb összegeket, örömmel megadja azokat mindenki.

Természetesen a kormányon mult e szerint mindig, hogy oly szegényül látta el a kultusz-budgetet, és hogy abba kénytelen volt belenyugodni a szakminiszter is, a mostani és a hivatalos elődei, a kik bizonyára sohasem örömet állottak rá az erkölcsi koplálásra, melyre őket kényszerítették a pénzügyminiszterek. Nem szívesen, de ráállottak mégis és ezt a hibát folytatja most Csáky gróf, még pedig valószínűs föláldozással. Mert mikor kijelenti egyfelől maga is egész őszinteséggel, hogy sokkal nagyobb összegre volna szükségünk, ha közoktatásunkat kellő nivóra akarának emelni, másfelől menteni igyekszik a pénzügyminiszter kollegáját és a rendszert, melyben szolgál, mikor hozzáteszi, hogy a pénz magában véve nem elég, azt célszerűen csak bizonyos időközökben lehet felhasználni.

Nem jelölte meg a miniszter ezeket a bizonyos időközöket, de valószínűleg nem is akarta, hogy ezt a kijelentését komolyan vegyék ott, a hol például, hogy többet ne mondjunk, egy sor közeg van iskola nélkül és egy sereg tanító állás nélkül, a hol tehát minden további haladék nélkül be lehetne állítani a tanítókat az iskolába, ha volna rá pénz.

Ezen kívül is van különben elég olyan teendő a közoktatás terén, a mihez nem kell időhaladék, csak anyagi erő és csak az, hogy szűnjék meg az állam ránehezkedni a felekezetre és a városokra a kulturális költségek

dolgaiban, melyeknek tömegét nem győzik többé sem az egyházi, sem a politikai testületek.

Aztán meg figyelmébe ajánlották a miniszternek azt is, hogy az állam közoktatási intézményeire nagyobb gondot és nagyobb költséget kellene fordítani és hogy többek között az oktatás fölügyeletének terén is végzetes takarékoság, vagy a maga nevében nevezve: fukarság van gyakorlatban, melylyel szakítani kell minden áron.

Szóba jött ezen a réven a tanfelügyelőségek mostoha ellátása, amelyről évek hosszú sora óta minden költségvetési tárgyalás alkalmával megütözközzel vesz tudomást a képviselőház, a nélkül azonban, hogy segítene rajta. És ennek ismét a részort-miniszter az oka. Az, hogy, mint az elődei, Csáky gróf is elúti a dolgot kitéréssel. Kitér a helyzet megváltoztatása elől közkeletű szólásokkal és olyan ígéretekkel, melyek Trefort óta hangzanak, de sohasem teljesednek.

Kettős baj van a tanfelügyelőintézmény körül, melynek szolgálatában ma már sok hivatott és érdemes férfi áll, a kik azonban alig, vagy éppen nem képesek megküzdni a föladatokkal, jóllehet ösmerik és teljesíteni kívánják azokat. Az egyik baj az, hogy megölik a tanfelügyelő tevékenységét tömegtelen statisztikával, amelynek rendszerint semmi gyakorlati haszna sincs. A másik az, hogy ehhez a sok bürokratikus munkához nem adnak a tanfelügyelő rendelkezésére megfelelő munkaadót, sőt nem adnak munkaadót egyáltalában és a komoly, értékes föladatoktól elvonják őt valószínűs irónki körmölésekkel.

Nem is takarékoság már ez, de a legkönnyelműbb pazarlás. Elpazarlása az intelligens, hivatott férfiak erejének és idejének arra, a mit olcsó gépekkel is ellehet végezteni, nem is szólva arról, hogy az íróasztalokhoz kötött tanfelügyelők még a legjobb törekvés mellett is kénytelenek itt-ott elejteni a kulturális alkotások ügyét, mert azok csak sok utánjárással létesíthetők, a mire a számtáblázatok tömegében temetkezett tanfelügyelőknek alig jut ideje és a mennyiben a kerületében való utazásról van szó, alig jut pénzre.

Mert az is egyik kiegészítője a mai soralmas rendszernek, hogy a tanfelügyelőknek, a kire egy kiterjedt kerület tanügyének felügyeletét és fej-

lesztését bízzák, oly szegényes utazási átalányt adnak, melyre százakat fizet rá különben is szerény jövedelméből, ha csak némileg meg akar felelni hivatásának.

A miniszternek végre is tisztába kell tehát jönnie azzal, hogy tulajdonképpen csak a hivatásukért lelkesülő tanfelügyelők buzgóságára számíthatam a viszonyok között és azokra is csak azon a korláton belül, melyet esetleg kiszab az anyagi helyzetük. És ha aztán Csáky gróf nem akarja a tanügy fejlesztését esetlegekre bízni, ebben és mindenütt változtatnia kell azon a rendszeren, hogy tárczájának költségvetését nem a szükségletek szerint állapítja meg, hanem a szerint, a mennyit hajlandó arra engedélyezni a pénzügyminiszter, a kinél maradéka, morzsáldokra van utalva a kultura és a legelső a hadsereg.

Politikai hír.

Az állami anyakönyvek vezetéséről intézkedő törvényjavaslat szövege, többszörös módosítások után — mint értesültünk — elkészült. Eltér attól az elvtől, melyet annak idején a kormány magának vallott, mely szerint az anyakönyveket csak kisegítőképpen, ott rendezik be, hol az anyakönyvet vezető egyházi hatóság a világi törvény rendelkezéseihez eleget tenni vonakodik. A legutolsó szöveg az állami anyakönyvek vezetését mindenütt kötelezőnek mondja ki, mi a helyzetet egyszerűsíti ugyan, de végleg megdönti a kormányt az a felfogását, mintha a reform finanszírozás tekintetben számbavehető nehézséget nem okozna.

Egyveleg.

A királyképe.

Tegnap távirati tudósításunk kiegészítésül adjuk a következő Beszterczéről vett sorokat:

Beszterce város vendégfogadójának termében nagy dákorumán gyűlés volt Popu püspöki helynök elnöke alatt. Összejött román pópák, tanárok, izgató ügyvédek, hogy az egyházpolitikáról nyilatkozzanak. A nemzetiségi gyűlés legdühösebb szószólói gyűléseztek Beszterczen, a így nem lehet csodálkozni azon, amik ott történtek.

Egyik agitátor beszédét a másik után dobták a nép közé az izgatók a gyűlést magyarokról, a gyűlést kormányról, a mely most a pópák hatalmát is meg akarja csorbítani. A beszédek gyűjtöttak a a népgyűlés egyhangulag elfogadta Ciuta ügyész határo-

zati javaslatát, — hogy a császárhoz küldjenek Bécsbe hódoló táviratot stiltakozzanak és agítaljanak minden eszközzel a kormány egyházpolitikája ellen.

A népgyűlés után a „Magyar király” szállóban lakoma volt, amelyen folytatták a fanatikus beszédet. Ezek hatása alatt egy jelenlevő román jogász fiatal ember rajongásában szétzúzta a királynak arcképét, mely a terem falán függött.

Ahlwardt erkölcsi kivégeztetése.

Távirati tudósításunkban tegnap már jeleztük Ahlwardt botrányos rágalmasát a a német birodalmi gyűlésen.

Ahlwardt ez újabb leleplezési kísérletéről Berlinből a következőket írják:

Berlin márc. 23.

A politikai körökben általános a megelégedés a legújabb Ahlwardt-affaire elintézésé felett, melynek hőst erkölcsileg kivégezték. Ahlwardt már mult évi röpiratában állította volt, hogy Bleichröder bankár portástól több mázsá kislejeztetett okmányt vásárolt, melyeket tulajdon képen elégetni kellett volna.

Azt várták ma a birodalmi gyűlésben, hogy a jelzett okmányokat be fogja mutatni. E helyett azonban csak két okmányt hozott magával, a többiekét, úgy mondá, meg nem szerezte mivel összes okmányait barátainál kellett elhelyezni, de husvét után „két métermázsányit” fog belőle a ház elé terjeszteni.

Ballestrem indítványára az osztályok elnökei Lewetow elnöke alatt összeültek, hogy az okmányokat megvizsgálják és Ahlwardt megállagassák. E végből ülést egy órára felfüggesztették.

Az üböl megnyílt ülésben Ahlwardt a lehető legszámalmasabb szerepet játszott. Nyomban felállott és kijelenté, hogy tegnap nyilatkozatát akarata ellenére csalták ki tőle.

Ballestrem jelenti, hogy az okmányok mit sem tartalmaznak, a mi Ahlwardt tegnap állítását igazolhatná, avagy a mit a birodalmi gyűlés, a birodalmi kormány vagy a porosz kormány volt vagy jelenlegi tagjainak a legfőbbalabról is terhére róni lehetne.

Azután Richter emelt szót és kifejtette, hogy a birodalmi gyűlésnek röviden kell elbánnia Ahlwardt; a kit egész erkölcsi tartatlanságában kell az ország színe előtt lelelcázni. Mindaz, a mit Ahlwardt a rokkantpénztárra vonatkozólag mondott, nem más, mint ismétlése ama szennyöröpiratnak, melyet Mayer Rudolf, a szociálpolitikus, ezelőtt 15 évvel közzétett, melynek tartalma azonban már akkor teljesen valótlannak bizonyult. — A többi szónokok is ez értelemben nyilatkoztak.

Ferencz Ferdinánd főherczeg világhörüll útja.

Ferencz Ferdinánd főherczeg február 28-án Ulvából Jodapurbá, a hasonnevű angol vazallállam fővárosába érkezett, hol a maharadsa keleti fényvel fogadta magas vendégét. Mikor a maharadsa a főherceget

sátrában meglátogatta, levetette cipőit s meztelb ment be a sátorba, — honi szokás szerint, később a főherczeg visszaadta látogatását. Mielőtt a főherczeg Ulvából elutazott, egy kis vadászkalandja is volt. Két tigris lőtt meg, melyek egy hajtásba kerültek. Az egyik, a nőstény, menten felbukott, mint egy nyul, a him azonban súlyos sebe dacára a főherczeg elefantjának tartott, s ráugrik, ha Wurmbrand gróf egy jól irányzott lövéssel le nem teríti.

Panama-itélet.

Mint Párisból távirják, ottani politikai körökben a legnagyobb felháborodással tárgyalják a Panama-pörben kedden hozott ítéletet. Millevoye, boulangista képviselő interpellálni fog ez ügyben; ez a nap előreláthatóan igen zajos lesz, mert az interpelláló nyilván Floquet és Cleméncéaut meg fogja támadni és ezek hihetőleg nem maradnak majd adósai a felelettel. A boulangisták és konzervatívok nincsenek megelégedezak ítélettel; a republikánusok véleményei megoszlanak. Hevesen kel ki a verdikt miatt a legtöbb hirlap is. Ime néhány kivonat:

A „Figaro”: Ennek a pörnek a vége egyuttal a kormány végét is jelenti. — Az „Autorité”: A hol száz bűnös volt, kevés három elítelt. A köztársaság kivonta a büntetés alól a valódi bűnösöket.

A „Gaulois”: A verdikt arculütése a kormánynak, arculütése a józan értelemnek. Baihaut zsaroló és Lesseps az ő áldozata.

A „Voltaire”: A kormány talán már holnap megkapja kérdemelt büntetését.

A felmentett vádlottak az ítélet kihirdetése után azonnal lakásukra mentek, a hol barátjaik vártak rájuk és üdvözölték őket. Lesseps Károlynak még a törvényszéki épületben kellett maradnia, mert ma kezdik tárgyalnia a „Société de dépôts et comptes courants” tanácsosainak perét, a melyben Lesseps szintén vádlott.

Baihaut letudja fizetni a 750.000 franknyi büntetést és 375.000 franknyi kártérítést; előre zár alá helyezték pénzeszközét, a melyben 1.200.000 frankja van.

A vizsgálóbizottság kihallgatta Loubet exminisztert, a felől, milyen kísérleteket tett a kormány Arton elfogására. — Loubet nem akart többet mondani, mint azt, hogy elakarta fogatni Arton, de ez nem sikerült. A 104 vádlott listáját sohase látta. — Kihallgatták azután Martin-Miéros-t a „Libre-Parole” munkatárát: ő azt hiszi, hogy X. urat ismeri, különben — ugymond — ugye az nap mulva az egész világ tudja majd, kicsoda az az X.

Egy párisi lap Artonról hoz némi híreket, Arton rövid idő előtt San-Remóban volt, onnan Genuába ment és Weill név alatt lakott a „Hotel de France”-ban egy hölgygel. Innen Milanóba és azután nyilván Párisba utazott. Kisebődjé Monte-Carlóba tért vissza és még most is ott van.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. március 24.

A kercesdi határon...

A kercesdi határon
Tilos a vadászat,
Mégis ott a legények
A tilosba járnak...
Nincsen ott vad, minek is?
De az aratóba,
Szép leányok ajakán
Mögcsendül a nóta.

A kercesdi határon
Aratnak a lányok,
Caillag, villog a sarló,
Dül a sor utánok.
Ni! az egyik elfáradt
Ott a kerek alya,
Szédülően felfogja
Barna legény karja.

Hej, galambom, violám,
Ügyelj a legényre!...
Gyöngé a lány, ellene
Tehet-e szegényke?
Szeretője öleli,
Ég a szeme párja,
Szerelméről szól a dal,
Szívüket bejárja.

Hát te hol vagy, széke lány,
Szép ringó virágszál?
Dalolás közt, szerényen
Be szép rendet vágnál.

Hajladozó derekad,
Két patyolat vállad...
Hej, az eszem, az itt van,
De a szívem — nálad!

A kercesdi határba
Szép tubiczám jöszte!
Búzavirág virágszál,
Legszébb te léssz közte.
Búzavirág koszorú,
Kis kezéd hadd fonja,
S ha elfáradsz, pihenj meg
Ölelő karomban!

FARKAS SÁNDOR.

Töprengés.

— Samil írta. —

Ha behunom szemeimet és az esthómály szelid csendjében eszembe jut: ismét látom kedves arcomnak mosolyát, ismét hallom csengő kacagását, ismét érzem ingerlő lehelletének mórát. Ilyenkor azt gondolom, hogy vajlon mi lenne akkor, ha egyszer megszünnék az a mosoly, a mely anyiszor hinté be verőfénylen borus lelkemet; ha elnémulna az a nevetés, a mely zajos viszhangot vert csüggedő szívemben; ha az a kábító csók nem gyújtáná fel többé véremet perzselő lángjával?

Mi lenne akkor édes?

Ha egyszerre nem várt vihar dunnáztét boldogságunkat. Ha az élet hatalmas és romboló hulláma úgy szét szorna, mint a háborgó tenger a tört hajó roncsait. Ha többé nem tekinthetnék csillogó szemeidbe, és nem tudnám merre keressem bűvös arcomat. Hi-

ba tekintenk körül, mert csak sivár pusztaság volna tévelygő szemeim előtt; hiába indulnék utánad, mert nyomodra többé nem vezetnék; hiába kiáltanám kedves nevedet, — mert csak a távoli viszhang tompa zúgása felelné?

Mi lenne akkor édes?

Ugy tetszik nekem, hogy hiába ragyogna a nap, mert többé nem látnám ragyogó, szikrázó sugarát, csak azt a nagy sötétséget, a mely elnyelné egész lényemet.

Hiába jönne minden bűbájával a tavasz, mert nem érteném meg a föltámadás himnuszát s szegény lelkem a hervadás gyászadalát hallaná. Nem érteném meg többé a kizöldült erdő madár dalainak édes melodidját és nem látnám a vadvirágos mező szelid költészetét.

Mert a szerelem, a te szerelmed tanít meg mindezekre. A melyik szív nem szeret, annak kopott kufár a világ, hol épen olyan áruozik a szerelem, a hit, a meggyőződés, mint a ringy-rongy ruha, a melyet tetszésed szerint lökhetesz el magadtól, vagy ölthetesz magadra. A szerelem az a fa a melyen a költészet virágai fakadnak.

És ha nem volna többé ez, — vajlon édes mi lenne akkor?

Milyen nehéz problema, milyen megfejtéshetetlen, talány!

Megfagyna a vérem, kihűlné a szívem és az én pusztá sivár lelkem egy olyan szürke világba tévelyegne, a melyiknek nem volna többé színe, illata, fénye és mosolya, csupán az unalmas az egyforma, a kétségbeesés szürkeség.

Igy kellene tengődnöm nyomorultam, mint egy vándor lélek, kire babonás félelemmel néznének az emberek; így kellene boldogom mint egy kihűlt égi test, melyet napsgár nem érint és a melynek tüze elhamvad és az a pusztulás, a halál örökös néma birodalma lett...

Milyen sötét, milyen tébolyító, milyen kétségbeesés és fájó gondolat nehezül a lelkemre, pedig lásd édes! — még rám ragyog a nap: arcom mosolyának fényes napja, — még érzem véred forró lüktetését, még belsedőlők szemeid mély örvényébe, de még is csodálatos sejtelen ígatja lelkemet...

Félek édes, félek. Add ide kezeidet, hadd szorítsam dobogó szívemre. Jő közel hozzám, hadd oszolgoljak és rémlátások, hadd szűnjék ez a lidérczanyomás.

Félek, hogy elveszítlek, féltelek, mert szeretlek. Biztass édes, biztass, mert a csüggedés nehéz érzete lelkemre borult az esthómálylyal. Most még látom a boldogság ragyogó álomképét, de félek, remegek az ébredéstől... Oktalan félelem, hiú ábrándkép! Igasságok csak tovább véretem, hadd száljak, még e sötét, tátongó mély örvény felett.

A „felsőbb” leányok.

A mi a kártyában a felső, az a lányok közt a „felsőbb”: a rövid ruhás kis lány, meg az eladó nagy lány a tözsomészédjai, mint felsőnek a nem sokat számító alsó és a legmegassabb, tehát legtöbb galibát okozó kártyához legközelebb álló király.

A kis lányról már hallani sem akar, eladó lány pedig még nem akar lenni, mert amaz a rövidebb ruhát ez meg a konvenziót jelenti. A rövid ruha az idősebbik, a konvenzió a formák zsarnoksága.

A rövid ruha a semmibe menés szimbóluma, miből csak abban az arányban emelkednek ki a lányok a melyben nő ruhájuk. Ezért viseltetik engesztelhetetlen gyűlölettel iránta a „felsőbb”.

A hosszú ruha ellenben a társaságbeli nagykorúságot jelenti, erre már megérett a felsőbb lány, a mint azt hiteles, pecsétes okmánnyal is biztosíthatja.

Ez az okmány hosszú, nehéz küzdés bástyáival kivitt babéra. És ha akadna hitetlen, a ki ezt kétségbe merné vonni, — gondoljon, csak arra a mogorva épületre Pesten az újvilág utcájában, vagy nállunk a Csegléd utcájában a szigorú Nagyságára, a pápaszémes madamosiellere a kik cserberusként őrizték az utcára nyíló ablakokat, az ügyetlen professzorokra a kik mindig csak a hibákat látták és nem vették észre, vagy legalább tették, mint ha nem vették volna észre a hibátlan piczi száját, termetet, tekintet.

Gondolják meg csak a hitetlenek — hogy mennyit kellett tanulniok a „felsőbbeknek”, — mennyi hiábavaló haszontalanakat, azokból az unalmas, száraz könyvekből. Például logikát, a mi felette fölösleges, mikor minden nőnek saját külön logikája van; mértant és számtant, mintha nem tudnák különben is, hogy előbb összeadni, azután meg kivonni szoktak s hogy a kivonás által előáll például a divatos új ruha, meg

Reformok a Kisfaludy-társaságban.

A Kisfaludy-társaság szerdán tartotta meg szokásos felolvasó-ülését, nagyszámú közönség jelenlétében. A közönség eltávoztása után következett a zárt ülés, amelyen a társaság tagjai a Beöthy Zolt reform-indítványait vették tárgyalás alá. Ezek a reformok, amelyek a tagok magukévá tették, új és friss korszakot vannak hivatva jelenteni a társaság eddigi lángha, nehézkes mozgású életében.

A társaság már régebben küldött ki egy bizottságot a reformok előkészítésére vonatkozólag és Beöthy Zolt ennek a bizottságnak a nevében tette meg előterjesztéseit.

Az első indítvány arra vonatkozott, hogy a társaság Kisfaludy-estéket rendezzen, amelyeken az irodalom egyes korszakairól, vagy kiválóbb alakjairól és a társadalomban, vagy irodalomban felmerülő érdekes eseményekről tartanak ciklusos előadásokat. A társaság 100 arannyal honorálta a felolvasót, akinek ezenkívül a művét is kiadná, ha arra érdemesnek találja.

A Kisfaludy-könyvtárba felveendő munkák tiszteletdíját a társaság 40 frtra emeli fel.

Beöthy Zoltnak indítványait a társaság tagjai több lényegtelen módosítás után elfogadták.

Szöbe került ezután a főváros átírata a Ferencz-József irodalmi-díj hódírdítására nézve. A társaság elhatározta, hogy a díjat nem évenként, hanem három évben egyszer tartja kiadandónak, a mikor 2400 forint összegűt ítélnek oda valamely kiváló irodalmi munkának. Erre vonatkozólag különben egy vegyes bizottságot küldenek ki az akadémiára és a Kisfaludy-társaság tagjaiból, a mely határozatát a koronázási évforduló napján fogja kihirdetni.

Művészet.

Gauthier Margit és Sapho.

Pár év előtt a Daudet Sapho című regényét olvasva, egyik fejezetnél egyszer csak azon vesszem észre magam, hogy hangosan olvasom, mintegy fészem a leírt jelenetet. Ah, ah! milyen pompás volna ez a szinpadon, milyen új és milyen igaz, kiáltom. De hát miért is nem csináltak ebből szindarabot? hiszen sokkal egységesebb, mint például az „Ifjabb Fromont és idős Rislér”, a melyet Daudet szintén regény alakban írt meg először. Aztán meg nekem úgy tetszett, hogy ez a Fanny Legrand, vagyis „Sapho” arra van hivatva, hogy leolvasza és igazi alakjában mutassa meg a világnak szeretetre méltó kollegáját Gauthier Margitot, a kaméliás hölgyet.

Nem tudom, hogy vagyok vele, de sohasem szívesen látom ezt a köhéscső donát, a ki a romantikus hazugságoknak ama rég mult korából való, mikor maga Dumas Fils is még irodalmi hátulgombolós nadrágot viselt.

Azt a hatást teszi reám ez a Gauthier Margit, mint mikor egy betetlen egyén belopja magát egy tisztas család kebelébe. Mert éppen úgy van a közönség ezzel a darabbal: elvisznek bele minden fiatal leányt, szívdobogva nézi minden serdülő fiatal ember és általános könyörpör között adják meg a teljes abszolútiót, mely sajnálkozással telve el minden kebel, hogy a sors és hektika nem

alap fizikát, a mi pedig hiábavalóság, mert például a delez-áramot nem tanulni, hanem érezni kell s azt meg úgy is tudják, hogy az egy nemem lévő egymáshoz nem igen vonzódnak, különösen ha nők és ha szépek; irodalmat, a mikor az utánok somfordáló kollegiumistában a lírát, az érdekes dandyben a regényt, az uniformisokban pedig a hősköltészetet tanulmányozhatják és még sok ilyen hiábavaló tant és rajtot.

Csakhogy nagy szó az a „kell” és tudják ők azt igen jól, hogy önönmagán kell uralkodni tanulni előbb annak, — a ki egykoron másokon akar uralkodni. És minivelhogy ők fölényt akarnak gyakorolni, uralkodni a fiatal emberek, meg majd valamikor a férj fölött, engedelmessékednek a kamaszatos törlesztés, a jövendő reményében.

Igy születik meg az a hosszukás, széles kemény papírlap, e tudományok és tanok egész légtérjével, — ezek mellett azok a bosszantóan őszinte, tehát neveletlen érdemjegyek! a „felsőbb” lány kvalifikáló diploma. Ennek csak egy kis veleszületett hibája van, a mely miatt talán nem lehet majd mindig takargatás nélkül mutogatni; a rajta lévő születési évszám.

Az évenkénti összevásárolt tenger sok könyv a mélyes tudás hitét kelti fel bennük. Ez meg a hitet, hogy ismerik azt a nagy könyvet, melynek egy-egy betűje egy ember, egy-egy lapja egy-egy élet történet, szerkesztője és kiadója pedig maga az élet. Úgy beszélnek, mintha az élet nagy könyvét is földhöz vágta volna már párszor, tanulás közben a használt állapot, meg a

engedte, hogy a Duval Armánd boldog felesége legyen.

Es az anyáknak eszükbe sem jut, hogy milyen veszélyes lehet a 18—20 éves fiukra nézve, ha meghatva ettől a romantikától, valami Gauthier Margit hálójába kerülnek az életben...

Igazán furcsa logikája van néha a morális nézeteknek.

Ez a Fanny Legrand ugyanza, a mi Gauthier Margit, kivén, hogy sokkal genialisabb és határozott morális alapezméje van: mert megmutatja, hogy a Fanny Legrandok, a Gauthier Margitok mintán elszakítják a férfit a családjoktól, miután tönkre teszik a pályáját, eljuttatják oda, a mi leggyilkosabb egy emberre: neveltségessé teszik. Azt hiszem a ki olyan szánandó figurát lát maga előtt, mint De Poter, a ki tanuja a Jean Gaussén gyötrelmeinek, a mely egy méltatlan szerelem szegénységből származik: lehetetlen, hogy annak a lelkében a családi élet tisztasága egész magasztosságában ne tűnjék fel. Soha író nem bizonyította be meggyőzőbben, mint ebben a művében Daudet, hogy az életnek igazi boldogsága csak a tisztas családi élet. Az őszön, mikor színe került Párisban, a tagok egyhangulag konstatálták is a nagy sikerét és egész elragadtatással írtak madame Rejane-ról, aki a czimszerepet creálta. Valóban irigylem annak a művésznőnek a genijét a ki ezt a szerepet úgy megtudta alkotni, és néha csüggedten sóhajtok fel: hol is vegyem én a színekre ehez az alakhoz a mely egyik pillanatban finom, mint egy nagyvilági nő, a másik pillanatban már kiőr belőle a fiakkercocsinak a lánya és veszekszik durrán, közönségesen; a ki egyszer csupa érzés, mászor csupa sivárság és feltűtettség. Csak láttam volna azt a Rejane-t; állította össze ezt a komplikációt, gondolom hogy magamban... No de hát nem láttam s talán jobb is így. Bizonyára sokat kölcsönözhettem volna, de a legnagyobb kölcsönönnél is többet ér egy parányi vejtékkel szerzett tőke.

Oh jöjj segítségemre szent inventió!

HUNYADI MARGIT.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed közeledtével az előfizetések megújítására kérjük fel tisztelt olvasóinkat.

Az

„ELLENZÉK”

mint a nagyközönség szolgálatában álló, a független politikai elvek szolgálatában és a szabad meggyőződést hirdető napilap a közönség jóindulatára és pártfogására számít.

Mindaddig, a mi olvasóközönségünk bizalmával megtisztelt, mi is magasan lobogtatjuk politikai elveink zászlóját, mert nemcsak az anyagi, de a szellemi erőt is abban a közönségben keressük, a mely anyai évek során keresztül lekesedéssel és nemcsak buzgósággal tömörült az „Ellenzék” körül.

Erre a buzdításra és erre a pártfogásra van nekünk továbbra is szükségünk, hogy továbbra is hazánk, nemzetünk és olvasó közönségünk jogainak védője, igazságának terjesztője, véleményének hirdetője lehessünk.

nagyobb nyomtaték kedvéért. Megállapodott nézeteik vannak többi közt a világ hűségéről, a nőemancipációról, a házasságról.

A házasságok pl. soper-csárdás után keringőnek képzeli a „felsőbb”, melynek a hölgyek választanak. Legelőbb azt tartja, hogy a legfáradhatlanabb, a legmozgókényabb és leggyengébb tánczrendező: az élet ezt írta a tánczrendbe ama keringő mellé, melyet egyedül lehetni nem igen szeretne, a mint hogy azt sem szereti, ha a „nőválasztás” nem adhat választ annak, aki folytonosan körülötte-mellette sűrű forog, csak azért, mert nem akad olyan, a ki folytonosan körülötte sűrűn-forogjon.

A „nőválaszt” (hogy kaparnak ki ezek a macska-körök a szemeknek a szép, de rossz — és jó, de csunya szók) a választás szabadsága, a válasz lehetőség, választani azokat, a kik megérdemlik és választ adni olyat, a minőt a tánczos megérdemel. Ilyennek képzeli a házasságot is: választható, de választó is.

A férj az ő szemeiben az Olaszországba induló vonat kocsivezetője és a mint nem lehet kalauz nélkül utnak indítani a vonat, férj nélkül nem illik tenni olaszországi utat. Meg van előzve a bölcs rendléssel, hogy a férjnek előbb véglegynének kellennie, mert a véglegyn olyan divatvizek, — mely sosem megy ki a divatból, és így mindenkori hatással mutogatható. A menyasszonyosság pedig egyszerre híressé teszi és beszélnek róla, he-téken hónapokon át, az esküvő pedig edes sejtelenben dus menyasszonyi tolettével csésgtet, autógó, mosolygó, irigykedő nész-

Tisztelettel kérjük az előfizetések megújítására, hogy a pontos szétküldésben semmi fennakadás ne történjék.

Az

„ELLENZÉK”

előfizetési ára:

Egész évre 16 frt.

Félre 8 frt.

Negyedévre 4 frt.

Egy hóra 1 frt 50

Előfizetheti lehet bármely naptól kezdve.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, március 24.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt hétfőn (márc. 27.) jelenik meg.

— Gratuláció Ugron Gábornak.

A kolozsvári 48-as pártintéző bizottsága tegnap igen látogatott ülést tartott Benel Ferenc elnöke alatt. A gyűlés egyhangulag, nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy Ugron Gábornak, a 48-as párt hatalmas vezérének névnapja alkalmából táviratilag üdvözlje. A gyűlés végével a következő üdvözlő távirat küldött Ugron Gábornak:

Ugron Gábor

országgyűlési képviselő urnak

Budapest.

Becses névnapja alkalmából őszinte szeretkeivánatait és hazafias üdvözlését küldi a kolozsvári negyvennyolcas párt nevében

BENEL FERENCZ
elnök.

— Az „Ellenzék” utalványai.

Lapunk mai számához mellékelve veszik vidéki előfizetőink a posta utalványokat. Kérjük azokat mihamarabb kitölteni, kiadóküldetésünkhöz vissza származtatni.

— „A rettenetes csár”.

a cizme annak a hírneves regénynek, a melyet a világirodalom nagy zsenije Tolstoj Leo gr. írt s a melynek közlését közelebből kezdjük meg a „Ellenzék”-ben.

Tolstoj gr. neve ismeretes és mind eredeti és jászása, mind rendkívüli zsenialitása által hatalmas hírnévre emelkedett az egész világ-irodalomban.

„A rettenetes csár” című regényét először az angol fordították le és igen rövid idő alatt 100,000 példányban kapkodták el.

Az „Ellenzék” számára Amica fordította le angolból.

Jellemző, hogy a regény veterán tudósunkat Brassai Sámuel is annyira elragadta, hogy fordítónk előtt valóságos elragadtatással szökött a híres orosz regényről.

„A rettenetes csár” közlését már a napokban megkezdjük és arra előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Gyümölcsölt boldogasszony

napját ünnepi holnap a ker. kath. egyház. A reá következő nap pedig virágvasárnapja lesz, a legszebb nap, mely hűsőt előtt a tavasz elővetetelét hirdeti, melyen a kikelet első terményét a pálmát — nálunk a kecske fűz barkáját — szentelik a róm. k-

néppel, a kik között ott vannak a megelőzőt barátok is.

A nevelőintézetből határozott elvekkel lép az életbe; férjhez menni nem fog, a férfiaknak binni nem fog, a férfiakhoz kegyetlen lesz a szívtelenség. Hanem azért az első bálon szívesen felel zsebkendőjé, vagy legyezőjét a legelső kivételnél és villámokat szór szemeivel, ha a mama keresésére előadja az — ostoba. A férfiakkal szemben kegyetlen és ha tudja, hogy várokozással telten, dobogó szívvel megy el az ablaka előtt egy valaki, nem is megy az ablakhoz — csak legelőbb egyszer, hanem aztán el se mozdul onnan. A férfiaknak nem hisz, bizonyoságom, hogy minden bókot kerekken hazugságnak deklarál. Csakhogy néha kételyei vannak, hogy hátha mégis igaz az, a mit a fiatal emberek állítanak róla. Hogy tehát ne ítéljen el senkit sem alaptalanul, puhatólók mindenféleket, rejtegetett, leplezett, hamiskás uton-módon, hogy vajjon mások is miként vélekednek arcáról, természetéről, szöval róla.

Mert a nép szava Isten szava és az Isten forrása az igazságnak. Ha tehát mindenki úgy vélekedik, akkor meg van nyugtatva az a kis lelkiismeret, mert elvithen csak akkor hisz a férfiaknak, ha igazat, vagy a mi egyre megy, ha szépen mondanak róla.

Fiatlamberekekkel különben is folyton padlábán állanak a „felsőbbek”. Nem szabad, hogy igazuk legyen a fiatalbereknek, csak legelőbb az előbb említett esetben. Tiltsa ez a tenger sok könyv, meg a nevelőintézetben töltött és kapott órák, melyek feljogo-

tholikus templomokban. A kolozsvári kath. egyházakban mind a két ünnepen délelőtt ünnepélyes szent misék és szent beszédek, délután pedig ünnepélyes istentiszteletek fognak tartatni. Virágvasárnap után a nagy hét a megváltó szenvedése és halálára s feltámadására vonatkozó és azokra emlékeztető ajtatosságok részleteit fogja magába foglalni.

— A költőzködés, tekintettel a minden vallás felekezetenál beálló szent ünnepekre, ápril. 1-je helyett ápril. hó 5-én fog megtörténni. Ez intézkedést a városi hatóság plakátokon hirdette ki.

— Hunyadi Margit jutalomjátéka lesz holnap, mely alkalommal először kerül színre „Sapho” Daudet hatásos színműve, a melyet maga Hunyadi Margit fordította s a mayról ő mai lapunkban ismertetést is közöl. Az érdekes előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— A ponyva terjesztése. Kétes egzisztenciák és minden rangú és rendű kapa, kasza kerülő individuumok elárasztják a külvárosok békés lakói rém regényekkel. A kik nem akarnak ilyen sajtókatörő drága pénzben, és kép, és egyéb ígéretek reményében venni, — azokkal szemben köve-tőleg lépnek fel, — sőt szemtelenséggel annyira megy, hogy krétával jelölik meg azoknak a házaknak ajtóit, a hol az ő szemét irodalmi termelvényük elfogadására nem talált Jó volna, ha a rendőrség módot találna arra, hogy eltoloncolja ezeket a ponyvaterjesztőket, a közönség pedig helyesen teszi, ha ridegen visszautasítja, az ilyen ponyvamákkal kóborló toladókodokat.

— A széplítő-egylet közgyűlése. A széplítő eylet tegnap délután 4 órakor Haller Rezső elnöke alatt közgyűlést tartott. Kivül ott voltak még a többiek közt Albach Géza, David Antal, Girsik János, dr. Haller Károly, Merza Lajos, Szvacsina Géza, Szekula Akos, Fekete Béla titkár stb. A mult évi működéséről a választmány jelentését Fekete Béla olvasta fel. Az utca-fásításon kívül a parkok gondozása, üntőztetése stb. volt az eylet főfeladata. De ezenkívül a főtér rendezése tárgyában, a törkvágáshoz vezető, és egy, a fellegrábra vivő út szerpentin ut kiépítése iránt is akciózt indított. Az évi jelentés után Koleszár Sándor és Weisz Mór pénztárvizsgálók tettek jelentést az 1892. évi számadások megvizsgálása tárgyában. E szerint az eylet alapitókja 1779 frt 37 kr, forgo tőkéje 1197 frt 31 kr, melyből az év végén 984 frt 68 kr, pénztárkészlet volt. A tencsintéri parkban az ülhelyekért 254 frt 90 krt vett be az egyesület a mult év folyamán. A folyó évi munkaprogramot Merza Lajos és Szekula Akos v. tagok készítették el, s azt a közgyűlés jóváhagyta. Felemlítjük ebből, hogy a f. évben az egyesület első sorban már létesített alkotását kívánja fenntartani, az utcák fát gondozni, nyestetni, a szükséghez képest ültetíteni, és kicserélni. Ezen kívül a londoni utcái tér rendezése, és parkirozása, az óvári grupp és belmonosor utcái kis facsoport gondozása azon feladatok melyekre, az idén ki fog terjeszkedni. A társadalmi tőren akciózt kíván indítani a városi tanács által már tervbe vett, s részben munkában levő alkotások előmozdítására. Ilyenek a csatornázás és vízvezeték, az új vígidő, új sétatér kiosk, hirdető oszlopok, a nagybót tilvárosi utcák járdája, a főtér rendezése stb. Az élenken megjel-jonezt munkaprogram után a választások ejtettek meg. Először közéletiállással Haller Rezső ügyvéd kir. tanácsos, alelnökök dr. Haller Károly és Girsik János, pénztár-

aitják, hogy jobban tudjanak mindent a fiatal embereknek, kik felületesek, könnyelműek,

A fölény tudatában kimért, leereszkedő tartózkodással nyújtja a „felsőbb” kezét a bemutatásnál, otthon pedig sietve vezető be naplójába, hogy hála istennek, este van megint, mával is szaporodtak ismerőseim, akiknek majd azzal az utólráhetetlen grandezza-val lehet visszaköszönni. Ugy tesz, mintha most látna először a fiatalembert, a kit bemutatnak neki, pedig talán fel volt véve abba a névsorba, melyet még a nevelő intézet padjain állított össze, papíron, vagy csak az ujjain, a bemutatandókról és okvetlen megismerendőkről. Ez a névsor aztán szűkült is tágult is, a szerint, amint az érdemelesek kitörtlítettnek és az érdemesek pótlólag felvételnek. Az érdem azonos az érdekességgel meg a tapasztalt érdeklődéssel. Az érdekesek elönyben vsznak az érdeklődők felett, ami igen természetes is, mert az érdeklődők már biztos hadi zsákmány, az érdekesek azonban még csak lefegyverezendő, meghódítandó hittelének, a kiket el kell szoktatni a bálványimádástól, más szóval: a másoknak való udvarlástól. A tudomány kanállal ette és jókora adagokban adja be. Csakhogy ezek az adagok az évek gyarapodtával sorvadnak indulnak. Eleinte oyan hatalmasak, hogy ember legyen a talpán, a ki megemészti, később meg már, amikor kiszorítják lassanként a nevelőintézetbeli emlékeket a jourok, a bálor, a jég és nyaralás emlékei, csak halvány árny fedezhető fel belőlük.

Olyan kis conversations lexikonná válik lassan-lassan a felsőbb, akivel mindenről le-

nokká, Bíró János, jegyző Fekete Béla választattak meg.

— Buesu estélyt rendeztek tagnap este az orvos növendékek a Hungária szálló küllőtermében az április elsején katonának menő collégáik tiszteletére. Az összes orvos növendékek részt vettek e kedélyes lakomán. — A toztkot sorát Péterfi Lajos IV. éves orvosnövendék nyitotta meg, — felköszöntve az új katonákat, — ezután Feldheim Béla tritette poharat a barátságért, majd Benedek tanársegéd beszélt. Ezután Borbély Samu 5 éves növendék eltette a legvénebb katonát, a ki a nemzeti tricolor alatt küzdött: Salamon Jánost. A társaság a legjobb kedély hangulatban maradt együtt a késő éjjeli órákig.

— Birtokváltás. A gróf Hallerek osztaltan almakereki uradalmát (3800 hold) Ugron Gábor képviselő megvette két-száz ezer forintért.

— Halálözás. Egy derék polgárahalt meg Kolozsvárnak az éjjel. Mint résztvétel halljuk ugyanis, Tömösváry Miklós az iparos pénztár derék könyvvezetője megszűnt élni. Halála mély részvétet kelt nem csak ismerősei és barátai körében, hanem egész Kolozsvárt, mert mindenki előtt, mint szorgalmas, becsületes, önzetlen hazafi volt ismeretes. A szomorú család fájdalmát, enyhítse az igazi részvét, mely városzerte uralkodik az elköltözött iránt.

— A színeszeti jubileum emlékkönyve legközelebből kikerül a sajtó elől. A Divald-fele műintézet ma értesítette az album szerkesztőségét hogy a képek több mint felerészét va-ura tette és a hátralévő képek is mielőbb meg fognak küldetni. Az illusztrációk — mint a próbálapok tanusítják — pompásan sikerültek és nagy dícséretre válnak a magyar fototechnikának. Az emlékkönyv e rendkívül díszes képekkel be-cses emléket fogja képezni a jubileumi ünnepeleyn. A szerkesztő szíves elnevezést kér az előfizetőktől a késedelemért, melynek fő-ként a képek előállításával járó technikai nehézségek okoztak. Az album közveleltül a husvét ünnepnek után jelenik meg.

— Dr. Fabinyi Rudolf egyetemünk közkedveltségű tanára a napokban tért haza Budapestről, hol a magyar tud. akadé-miában székgfoglalt beszédét tartotta. Mint lapunkban elutazása előtt említtettük, székgfoglójának tárgyát a stereochemia alapelveinek fejtegetése képezte. Budapesti tudósítónktól vett értesítésünk szerint, a székgfoglalást nagyszámú érdeklőség beható érdeklődéssel hallgatta végig. Székgfoglalt értekezéseben fejtegette a stereochemia tanulmányozását, az assimmetrikus szénatomokat, a különböző izomeriák számát és elhelyezését; különösen pedig az Asarum europeum gyökereiből leparlás és kellő tisztítások által nyert Asarum különböző, általa előállított új vegyületek bemutatását és vegyi szerkezetét. A bemutatott 50—60 új vegyület közül néhányat, előadása folyamán kísérletileg is előállított. Az előadás után a jeles tanárt a hallgatóság lelkesen megülöngette, és mindenki sietett hozzá szívélyes üdvözlését kifejezni a vegytan tudomány fejlesztéséről kifejtett buzgalmaért és jeles vívmányaiért, melyeknek jelentőségét tanusítja az a meleg érdeklődés is, miszerint az előadás után többen, névszerint Than, Szabó, Hőgyes, Illosvai s még több más budapesti egyetemi szaktanárr érdeklődéssel kérdőközlőket kutatásai felől, sőt ezen vegyületekből élettani tanulmányozás czéljából egy részletet el is kértek. A midőn abból az alkalmából, mert a jeles tanárt mienkenk mondhatjuk, neki őszintén gratulálunk, még csak azt jegyeztük meg, hogy kísérleti előállításának bemutatásánál itteni tanítványai közül Czetz Dénes és O. d o r

het konversálni da a néveken és czimeken tulmenni nem igen szabad. Ez azonban nem zárja ki, hogy mindenről szóljon, mindenbe beleszóljon. Végtelen terjedelmű háta van annak a kibúvónak, hogy ezt én így tanultam, tehát így kell lennie.” Ez az irigylendő logika tetszés szerint alkalmazkodik a viszonyokhoz és pillanatnyi szükséghez (nem merem mondani, hogy a pillanatnyi zavarhoz). Mert a felsőbb lány sohasem jön zavarba ha tudományról van szó. Hamarabb hoznó zavarba a legnagyobb tudóst, mintsem hogy a legnagyobb tudósan mindenkor kételyei neki pedig megállapodott nézetei vannak, aká a saját bolygóinak keringéséről és keringőiről, akár a modern szoba- vagy jobban mondva salonfilozofia képviselőiről akár pedig a társadalmi állapotokról melyek nem rakták máglyára például az elsőszülött-ség elavult jogjait: a nagyobb lány mulat-ságaiban való részvétel tilalmát.

Nézetei, meggyőződése soha sem változnak, csak legelőbb más alakot öltenek. Ugy járunk el ezekkel is mint a tavalyi ruhával. Adt változtatnak, forgatnak, alakítanak rajta, a mig legelőbb csak a gombok maradnak a régiék. Hanem azért még csak bűszken hangoztatják, hogy „lám má másodikt siasonban viselem a ruhát és mégis egészen új.” Engedelményeket soha sem tesznek a felsőbbek, csak kivételeket — lehet nagy számban. — A kivételezés a nők világa és a szabályt is csak a kivétel kedvéért alkotják.

D.

Béla okleveles gyógyszerész vegyész-nővendégek segédkeztek, a kik e czélból szeretett tanárukkal Budapestre utaztak.

— **A kereskedők és kereskedő ifjak** dalszaksztyálya által husvét második napján rendezendő estélyre a meghívók szétküldtek. A kik tévedésből nem kaptak meghívót, de arra igényt tartanak, kéri a rendezőség — sziveskedjenek neveiket a társulat helyiségében (belhid-utca 8. sz.) kitett ívre följegyezni.

— **Szép husvét kirakat** látható a hidutcai „Tautfer“-féle cukrász üzletnél, mely cukorkákból és husvét-i tojásokból stb. igen szépen van összerakva. Az ünnep közeledtével ajánljuk a bevásárló hölgyközönség figyelmébe.

— **Véres verekedés.** A hidelvei parasztlényeknél ősi szokás már az a kárhozatos virtuskodás, illetőleg utonállás, mely szerint éjjel megtámadják a járókelőket és jól helyben hagyják. Az éjszaka Gergicz Ferenc városi kovácsot majdnem halálra verték. Gergicz két legényével ment 11 óra körül hazafelé, a mikor is egy rakás parasztlény megrohanta, a földre verték, a fejét bezúrták, és egyik karját eltörték. A kerületi kapitány értesítette a mentőket, a kik azonnal kiszálltak és a megvert kovácsot bekötötték. A rendőrségnek szigorú büntetéssel kell leszkotni a duhajkodó legényeket az ilyen utonállásról.

— **Értékes sorsjáték.** Már nemcsak mentő-bál, mentő-majális, hanem „mentő-sorsjáték“ is van. A mentő-egyesület választmányja ugyanis folyó hó 23-án délután 5 órákor dr. Haller Károly elnöklése alatt tartott ülésében elhatározta az egyesület javára egy sorsjáték rendezését. A kivitelre nézve elfogadta az elnökség tervezetét, mely szerint már előre is biztosnak ígérkezik a siker. A nyerevény tárgyak ugyanis lettek megállapítva, hogy azok úgy szépségek, mint értékük, valamint hasznos voltuknak fogva nagy vonzerőt gyakorolhatnak mindenki-re. Az első, vagyis a főnyereményt egy valóban elegans kiállítású gyönyörű salon garnitúr butor képezi, aranyvirágokkal, áttört piros peluche-ből, teljesen aranyozott fával; áll egy kanapéból, négy karosszékéből és két fantasze puffból. E garnitúrának mellő helye lehet a legfényesebb salonban is; mert valóban meglepő szép. Értéke közel 500 ft. A második nyerevény egy gyönyörű kiállítású teppich otomán két hasonló készített karosszékkel; értéke mintegy 250 ft. A harmadik nyerevény egy szép chaise-longue, mely főleg női szobában való, s mely Duchoni János ajándéka; értéke 110—120 ft. A többi nyerevények közül felemlítünk még egy gyönyörűen díszített aranyos salon-asztalt; továbbá két remek kivitt roccco stílusú tükröt, valamint két meszlik lapokkal díszített szerviz tartót. Általában, minden nyerevény tárgy meglepő szép és értékes. E butordarabok, dísz tárgyak stb. finom ízlésű kiállítású Duchony Jánost dícsérik, ki ez alkalommal is szép jelét adta humanus érzésének az által, hogy nemcsak egy értékes butordarabot ajándékozott teljesen ingyen a mentő-egyesületnek kisorsolás végett, hanem a többi tárgyak árából is valóban elismerésre méltó engedményeket tett. A nyerevény tárgyak Duchony János belmonosor-utcai üzletében vannak kiállítva, — hol már a mai naptól kezdve bármely órában úgy színtén este is megtekinthetők. Ugyanott kaphatók sorsjegyek is, melyeknek ára darabonként ötven kr.

— **Koldusok a külvárosban.** Kolozvárban, a külvárosban annyira elharpózott a koldulás, hogy erős munkaképes emberek is vállalkoznak a rendőrség kegyes elnézéséből erre a jövedelmező foglalkozásra. Ha nem sikerül szép szóval a kéregetés, akkor követelőleg lépnek fel az asszonyokkal szemben. Itt-ott a lopásra is rávetemednek. A kerületi kapitányok elejét kellene, hogy vegyék ezeknek a mizeriáknak, melyeknek minden város rész, de főleg a hidelve nagyon ki van téve.

— **Tüske Pál** könyve husvára kerül ki a sajtó alól. Miután a könyv több példányban nyomult, mint az mennyi előfizetők száma: előfizetéseket még mindig elfogad a Közművelődési nyomda vezetésége Beltorda-utca, vagy Tüske Pál az „Ellenzék“-nél.

— **Szinyei József** dr., a kolozvári egyetem nagyhírű professzorát a budapesti egyetem bölcsészeti kara tegnap az uraltjai nyelvek tanszékére első helyen jelölte. Ez a jelölés megérdemelt elismerése volt Szinyei dr. érdemeinek, kinek távozzása által azonban a kolozvári egyetem érzékeny veszteséget szenved.

— **Lakoma gr. Károlyi Gábor tiszteletére.** A képviselőház szerdai ülése alatt ívet körtöztek a képviselőházban, a mely gróf Károlyi Gábor tiszteletére rendezendő lakomára való részvételre szól. Az ívet már ma nagyon sokan aláírták a képviselők közül s így a lakoma sikere már előre is biztosított van.

— **A görgényi kastély sorsa.** A görgényi gyönyörű tájk legszébb pontján áll ma is az a vidámságra s örömeire való épület, melyet Rudolf trónörökös vadászastélyja névvel annyit emlegettek annak idején országjárta. Mióta a szerencsétlen trónörökös nincs az élek között, kihalt a görgényi kéjlek is, elpusztult környékéről az úri élet, nincs nyoma többé a régi morgan-

mas napok elevevényének. Évek óta elhagyatottan áll a görgényi vadászastély; azok, a kik a trónörökös barátai körével egykor gyakran felkeresték, most elkerülik, mert úgy is csak az emlékezés szomorúsága lenne benne osztályrészük. Ily körülmények közt az idő romboló hatalma előbb-utóbb megtépé volna, rommá tette volna a kastélyt, mely pedig annyi temérdek pénzbe került. Hogy ez végső tragikum be ne következzen, gróf Bethlen András földművelésügyi miniszter tesszen róla. Erdőőri szakiskolát állíttatott ott fel, melyet még ez év október havában megnyitnak. Ez lesz a negyedik erdőőri szakiskola, melyben az eddig kötelezett tantárgyakon kívül a vadásztant is tanítani fogják, még pedig úgy elméletileg, mint gyakorlatilag. A kastély, a hol valamikor mulató vendégek lármája hangzott, a praktikus élet szolgáltatában áll ezentul.

— **A bolgár fejedelem betegsége.** Bécsből jelentik: Billroth tanár, ki már vissza érkezett Szófiából, a N. W. T. tudósítójának a következőket mondta el Ferdinánd fejedelem betegségről. A fejedelem a jobb fül hurutos gyulladásában és neuralgikus fejfájásában szenved; a bajt az okozta, hogy a fejedelem Regensburgban egy sirbott meglátogatása közben erősen megfűtött. Politzer tanár is napig gyógyította a fejedelem belső szervekkel, dörzsöléssel és villanyoszálgal és miután mindez nem használt, átfurta a füllobot; a nyílás azóta bedugult s a fejedelem egészen jól hall. Mult szombaton annyira rosszabbodott a beteg állapota, hogy a fülkagyló alatt levő csont keresztülmetszése lát zott szükségessé, de már a következő napon kedvező fordulat állott be és a műtét szükségessé vált; a fájdalom elállott s a fejedelem, ki két hetet ágyban töltött, két órára elhagyhatta az ágyát. Stambulov meglátogatta Billrothot, ki azt mondta hogy a veszély teljesen elmúlt; erre Stambulov azt jegyezte meg, hogy az egész bolgár nemzet rajong a bolgár fejedelemért és fájdalommal értesült betegségről; a miniszter hozzátette, hogy valóságos szerencse Bulgáriára nézve, hogy fejedelemé tul van a veszedelmén. A fejedelem esküvőjét valószínűleg nem kell elhalasztani.

— **A tenger színe.** Általában azt hiszik, hogy a tenger kék, de a ki a tengert a saját tapasztalásából ismeri, az tudja, hogy a tenger nem mindig kék, hanem zöld is, sőt bir a zöld és kék közötti minden színnyalattal. De hogyan áll elő ezen színváltozás és mi ennek oka? Ezen kérdésekre a francia Société d'Enseignement Publi-tartott kongresszusán legalább részben megfeleltek és pedig Pouchet tanár, ki a tenger színének kérdésével már régebb idő óta foglalkozik. Először is bebizonyította, hogy a tenger színét nem külső körülmények, mint a tengerfenék, hőmérsék stb. befolyásolják, hanem annak oka magában a tenger-vízben van. Van kék és zöld tengervíz, mint a hogy fehér és veres bor van. Pouchet és Carlot a Skótszág és Jan Mayen sziget között fekvő tenger színét óráról-óra feljegyezték.

— **Zsidóüldözés Oroszországban.** Nisni-Novgorodból jelentik, hogy a főkörményző elrendelte az összes zsidóknak azonnal való kiutasítását. A kiutasítottak között vannak sokan, kik évtizedek óta vannak itt letelepedve. Csak néhány kiválóból kereskedőnek és háztulajdonosnak engedtek két havi határidőt ügyeik rendezésére.

— **A „Próbaházasság“.** Tegnapelőtt este Sopronban adták elő a „Próbaházasság“-ot és a Kossuth-kuplé zajos jelenetekre adott alkalmat ott is. A füstalg követelte a Kossuth-kuplé refrénjének elénekését, és amikor ezt megtették, négyezer megismételték, miközben maguk is kísérték a színész énekét. — Aradról távirat-tozza levelezőnk, hogy ottan szerdán este adták először a „Próbaházasságot“, mely alkalommal a színházban nagy tünemény volt. Mikor Sziklay a Kossuth-kuplé kezdte énekelni, a közönség vele énekelt; a kuplé huzsongnyer megismételték. Az előadás alatt a katonai zenekar elvonult a színház-ból, a közönség az előadás után, a színház-ból jövet a Kossuth-nótát énekelte.

— **Félelmes puská.** Az adózó polgárokat rémitgető hír érkezik Svájcából, egy új fegyverről, melyet Marga százados talált föl, s Svájcban a thuni lövőterén próbálták ki. A berlini lapok csodadolgokat írnak a negyedfél kilogramm súlyú puskáról, mely 750 méternyi induló sebességgel röpíti a löveget rendkívüli távolságra, művezete oly egyszerű, hogy egyszeri próba elég kezelés-hez. Felülmul minden fegyvert. A Mannlicher, Mauser, Lebel, Vetterli stb. rendszerű fegyverek immár csak a csöszök kezébe valók, vagy az afrikai vadaknak.

Színház.

Tegnap este a kolozvári színház népszerű tagjának: Megyery Dezsőnek volt jutalomjátéka. A közönség egészen megtöltötte a színházat és elfoglalta még a zenekar helyét is. „Pry Pál“, az ügyesen írt angol vi-

játék, a melyik bohózatnak is bátran beillik, került színe ez alkalommal, a Megyery Dezső alakításában. Megyery a konyveles és minden lében kanál Pry Pált sok jellemző vonással rubázta fel. Mikor megjelent a színen a közönség hosszas tüntető tapsai fogadta és a zenekarból több babérszort nyújtottak fel. Az előadás folyama alatt is mindegyre megújult a lelkes tüntetés Megyery mellett.

A szinpadon pedig a közönség nevében br. Feilitzsch Arthur, és az egyetemi hallgatók nevében ifj. Bányfi Miklós gróf fejerték ki ragaszkodásukat és szeretetüket a jutalmazandó színművész előtt.

A darabban még Szentgyörgyi István aratot zajos tetszést, a kinek találó és minden ízében pompás alakítása sok derűtséget keltett a nézőtérben. Gál Gyula jellemzetes maszkja és játéka egyaránt elismerést érdemeltek.

Delli Emma, Szerény Gizella, Csiky László és Rátonyi Ákos egyen-egyen rászolgáltak a közönség tetszésére.

Előadás után Megyery Dezső ismerősei és barátai a „Központi-szálloda“ emeleti éttermében banquetet rögtönöztek, a melyen sok felköszöntő hangzott el a népszerű művész egészségére.

IRODALOM.

Farkas Sándor, ismert nevű fiatal írónak „Ifjú Évek“ cz. kötete kikerült a sajtó alól. A kötet egy változatos, érdekes tartalmú fogva, mint igazán csinos külalakja miatt is érdeklődésre tarthat számot. E második kiadást Horátsik János jóhírű könyvkereskedő vállalta el az ő könyvkereskedésében kapható a kötet — fűzve 1 ft 20 krajczárért, diszkötésben 1 ft 60 krajczárért.

Meloen ajánljuk lapunk munkatársának e tehetségre valló kötetét az irodalom pártoló, művelt közönség figyelmébe, melynek első kiadása is rendkívül szívélyesen és kedvezően fogadtak a mult évben.

A kötetből lapunk mai számában adunk mutatványul egy csinos költeményt.

Szerkesztői üzenetek.

Egy vidám verselő Gábor napjára a következő rigmusokat pendítette meg lantján:

Házad minden anga sok veudéget lasso
Gödört a halál csak száz év múlva ásson
Konyhád gözölgőn étel illattól
Nyögjön pénzéd finom boroknak súlyától.

Ez a szelid költszet aligha nem a Nagy Gábor feje felett borong. Hát isten neki, mi is aláírjuk.

B-nak. Gy.-Sz.-Miklós. Tudósítása annyira megkészt, hogy a papirkosár lett a sirja.

Pomologusnak. A világra szóló fontos értekezletről, melyek itt-ott tartatnak a külföldi városrészekben azért nem hozunk tudósításokat, mert nem akarjuk a kertészeti-egyesület hivatalos lapját „legérdekesebb“ cikkeitől megfosztani.

Egy mamának. M. Várhely. Kérdésére a „Sárospataki Lapok“-ból közöljük a következő érdekes feleletet:

„Különös kívánság, hogy mi, egyházi és iskolai lap szerkesztője, adjunk feleletet arra, hogy: miért tánczol a fiatalok a cigány előtt összeszúlván?”

Hát bizony azt mi is szeretnők tudni, mert csakugyan igaz, hogy „a mi időnkben ez nem így volt.“ Az is igaz, hogy a tánczoló, így hering módra összeszúlván, nem fejthetik ki tánczoló ügyességüket s a táncz esztétikája nem nyilvánulhat a nézőközönség gyönyörűségére. Osztiuk azt is, hogy ez még a szépen, vagy éppen dusan öltözött hölgy kísértésének is ellenére van, mert „külös díszet nem érvényesítheti.“

Hogy mért van mégis így? Hát talán csak szerencsétlen, rossz szokásból. Azt nem akarjuk — részünkről — még csak feltételezni sem, hogy ez a divat az erkölcsökbe is belejárjon s „gardame“-ok árgus-szemű előtt való bujkálásnak is minősíthető.

Lányos szülőkre nézve ez gondolatnak is kétségbejött. Mondjuk azért csak azt, hogy ez valami kifécsamodott izlésű férfiak, vagy nők boldogtalan gondolata volt kezdetben, de — erőt vett a kevésbé boldogtalanokon is.

Szeretjük hinni, hogy aki ebbe a sületlenségbe először belekóstolt, — az süket volt s a szeri hibája, kényszerítette a banda közelébe. Mondják, hogy bizonyos vidéken egy előkelő urmó hozta volna be divatba aki beleszédült a cigányprímás bogár szemébe ami szintén nem lehetetlen, mivel régen meg van írva: „de gustibus non est disputandum.“ — Hogyan lehetne a bajon segíteni? Hát csak úgy, hogy a lányos szülők parancsoljanak rá leányaikra s tilták meg nekik az olyan gavalérokkal való tánczást, akik egy időtlen divat színe alatt bujkálni akarnak az ellenőrző tekintet elől, „mert nem képesek csinosan tánczolni!“

Hogy a zöcskölődés, amit az összehangolódott tánczospárok egymás lökődése közben átszenvednek, „rosszabb a káposztatapasznál s izléstelen, akár csak a medve táncza“ — ebben a kérdésével egyetértünk.

Aki széles jövedelmében tánczol, annak nem elég egy szöglet, mint a pókna, hanem az a régi példa szóval tart: „kicsi nekem ez a ház, kirgom az oldalát.“

Egyes esetekben a tulszigorú ítéleteknek helye van.

Helyes, nem helyes?

VI.

Tisztelettel alólított apa nem ellenzi, sőt helyesli és szükségesnek tartja, hogy a mama 16 éves leányát ide-oda p. o. a főtérré vagy a fútczába küldözgesse hogy egyetmást eligazítson. Hiszen ezáltal csakugyan bizonyos önállóságra és ügyességre fog szert tenni, melyet jól fog értékesíthetni, különösen akkor, midőn a világba lép, vagy ha — a mitől Isten óvja — szülei el talál-nak halni. Mert nem féltem azt a leányt a ki igazi erkölcsi alapon nyugró nevelést nyert, nem pedig csak ugynevezett „sliffet.“ Akkor nincs azs ifjú, „romlott szív és el-me“, mely árthatna neki s mint pánczólól a mérges nyílak úgy fognak róla lepattogni a trágár beszédek. És ezt az öt kísérő fiatal ember is egész lényéből kiérezzi csakhamar hogy oly beszédekkel nem szabad elő-állani, melyek a szó legnemesebb értelmében vett jó nevelést leányt sértének, s melyeket az utóbbi, lelke egész erejével vissza is fog utasítani. Ily nevelésért inádkozunk szóval, tettel minden áldott napon: „jőjjön el a te országod!“

Egy apa.

VII.

T. Szerkesztő Ur!

A „Helyes, vagy nem helyes?“ kérdésre röviden én is válaszolni óhajtok. Én a dologban egyedül a papát tartom hibásnak. Üljön ő a hivatalában és ne lesekedjen a leánya után. Mert ha jó nevelést adott leányának, úgy nincs miért féltetnie őt. A női finom érzék mindig tudja, hogy hol az a határ, ahol meg kell állania.

Es egy nő mindig tud tiszteletet parancsolni azoknak, akik elfelejtkeztek arról, hogy az kötelességtük.

Es viszont meg tudja válogatni azt is, hogy kiket engedjen maga köré és kiket nem.

Önök pedig, tisztelt asszonyom azt tanácsolom, hogyha szükségét látja, csak engedje bátran magára leányát bárhova, s ha olyan jól nevelte őt, mint ahogy mondja, úgy ne féltsé őt semmitől!

i-r-

VIII.

Csak szolgálóknak (dienstboten) szokás azt mondani: maga. Uri kisasszonyokat úgy szokott a jó nevelést ember szólítani: „Nagysád“, „Kegyed“, „Ön.“

A kisasszonyt meg kell tanítani arra, hogy olyan neveletlen fiatal emberekkel, kik mint a tata mondja, még a házánál sem voltak soha, tehát a családnak be sem voltak mutatva, s még is az utcán nem csak megszólítják a kisasszonyt, hanem még magáz-zák is, szóba ne álljon, hanem megvetéssel forduljon el a tolakodótól és siessen utján s akkor a tolakodó bizonyára mezegegyentülve visszavonul. A maga megszólítás csak ott lehet jogosult, hol a régi ismeretség s a szív és lélek benső harmoniája kölcsönös jogot enged nem csak a bizalmas jellegt magáz-zásnak, hanem — a szülők beleegyezésével — tegezésnek is.

Egy katonatiszt.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredetiváltára).

Országgyűlés.

Budapest, márc. 24.

A képviselőház mai ülésén Veszter Imre és Várady Károly kérdéseket intéztek Szilágyi Dezső igazságügyminiszterhez, tudakolva, hogy mennyire haladt a családjog, katonai büntetőtörvény és a katonai büntető eljárás reformjával?

Mindketten sietteték az említett törvények kodifikációját.

Kovács József és Szilágyi Dezső közt igen élénk szóváltás fejlődött ki az igazság-ügyi vita folyamán.

Ezután elnök berekesztette az igazság-ügyminiszteri tárcza költségvetésének általános vitáját.

Szilágyi ezután részletesen válaszolt a szónok beszédére és kijelenti, hogy a házassági jogban a felekezeti természetű házassági akadályokat nem fogja jogérvényeseknek elismerni és a fölött tisztán az állami bíróságok fognak itélteni.

Az egyházaknak a lelkiismereti térleaz szabados hagyva.

Javaslatát még ez évben a ház elé fogja terjesztetni.

Majd kijelenti, hogy a katonai büntető törvény reformjához a szükséges egyezség még nem jött létre, de legközelebb e végei vegyes konferencia küldetik ki.

Egyébként ezeknél ő csak, mint jogi tanácsos fungál.

Kijelenti, hogy ellenkezik a modern jogfelfogással, hogy a fejedelem örömnapi-jain a jogrend felforgatásával általános amneszia adassék.

Egyes esetekben a tulszigorú ítéleteknek helye van.

Erre nézve különben közlelőbbi novel-lát fog beterjeszteni.

A miniszter beszéde után a költségvetést általánosszában elfogadták.

A részletes tárgyalásnál Ugron Gábor tiltakozik az ellen, hogy a magyar kormány-nak büntető törvényvel ne legyen souve-renitási joga.

Szilágyi feleli, hogy ezt nem mondta. Ezután minden nagyobb vita nélkül le-tárgyalták a részleteket.

A jobboldal Szilágyit megajljenezta.

A legközelebbi ülés ünnep után, szer-dán lesz.

Az öngyilkos fia.

Bpest, márc. 24.

Lindner György országgyűlési képviselő 16 éves fia: György, Grácban agyonlőtte magát. Atyja azonnal Grácba utazott. Öngyilkosságának okáról nem értesítették a bá-natos apát.

Károlyi Gábor gr. tiszttja.

Bpest, márc. 24.

Gr. Károlyi Gábor tiszteletére, Gábor napja alkalmából képviselő társai lakomát rendeztek a „Hungaria“ disztermében.

Számos felköszöntő után gr. Károlyi Gábor Tisza Kálmánt köszöntötte fel:

„Tisza Kálmán éljen sokáig — Gesz-ten. És majdan sirjára ne írjanak mást, csak ennyit: Fuit!“

A csoda-szabó.

Budapest, márc. 24.

Dowe, a manheimi szabó által feltalált golyómentes posztójával kísérletet tettek és bámulva látták, hogy a csoda szabó találmá-nya bevált. 400 lépésről a golyók nyoma sem látszott meg a szövete-n. Azután 200 lépésről tettek kísérletet. Ekkor egy golyó fennakadt a szövetségben, de az nem hatolt keresztül.

A szabó több államtól már is fényes ajánlatot kapott. Kleinte csak a kormány-nak akarta eladni, de mégis — a mint je-lentik — egy berlini társaságnak adta el. Egész Németországban rendkívül érdeklőd-nek Dowe találmánya iránt.

Gabona tőzsde.

Budapest, márc. 22.

Buza tavaszra 7.38—39. Buza őszre 7.44—45. Teng. máj.—jún., 4.75—76. Zab tavaszra 5.56—58. Káp. rep. 12.25—35.

Érték tőzsde.

Budapest, márc. 22.

Oszt. hitel. 351.20 Magy. hit. 411.—Osztr. á. 314.

Nemzeti színház.

Bérlet 200. szám.

Kolozvart, szombaton, 1893. márc. hó 25-én.

Hunyady Margit jutalomjátékával:

SAPHO.

Színmű 5 felvonásban.

Vasárnap márc. 26-án, délután.

TERMIDOR.

Drama.

Este:

NŐEMÁNCZIPÁCZIO.

Vígjáték

Hétfőn márc. 27-én.

Páffy Nina bucsu és jutalomjátékával:

ÜDVÖSKE.

Operette 3 felv.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

BOSCOVITZ A. látszerész

Kolozvart.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel alólítottak van szerencsés a magas főúri rendek és nagyérdemű közönség becses tudomá-sára bizoni, hogy üzemem f. 6. ápril 1-től kezdve híd-utca 4. sz. a leand Kérem szivesen tekintsebe venni, hogy ezentul jóval olcsóbb bolti bér mellett ezikeimnek sokkal jutányosabban áruandom, mint a végeladás alatt.

Ezenkívül árukibőlül tájétk, borostyánkő áruk, illatszerek, pálcák, zsinorok stb. stb. sokkal jutányó-sabban árulatlak mint eddig. Utazó tárgyakat, China' áruk.

35 év óta

fennálló jó hírnevű üzletemet ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

BOSCOVITZ A. látszerész,

hídutca 4. sz. a „Hungaria“-szál-loda áttellenében.

H i r d e t é s e k.

5761—1893.

tanácsai szám.

Pályázati felhívás építésre.

Kolozsvár sz. kir. város a külmagyar-utcai laktanyák telkén fennálló udvari középő épületet kijavíttatni s részben átalakíttatni szándékozván, felszólítja az építő vállalkozókat és szakiparosokat, hogy írásbeli zárt ajánlataikat alólírott Tanács iktató hivatalához legkésőbb 1893. évi Márczius hó 27-én (Hétfőn) déli 12 óráig adják be.

Az árlejtés feltételei ezek:

I. Az összes építési munka költségvetése, az elfogadott előirányzat szerint 6315 frt 41 kr., ez az összeg az egyes munkanemek között ekként oszlik meg:

a.) a meglevő épületnél szükséges fal- és más bontások 128 frt 06 kr.; b.) kőmíves- és napszámos munka 1745 frt 16 kr.; c.) ács-munka 711 frt 05 kr.; d.) asztalos-munka 596 frt 22 kr.; e.) lakatos-munka 176 frt 90 kr.; f.) mázó-munka 192 frt 40 kr.; g.) üveges-munka 62 frt 80 kr.; h.) kemenczék 104 frt 80 kr.; i.) bádogos-munka 1611 frt 49 kr.; k.) veranda építés 986 frt 53 kr.

Az ajánlatban e munkadíjakkal szemben kijelölendő az a százalék (betűvel és számjegyekkel), melyet az ajánlattevő elengedni hajlandó, s ezzel összhangzólag kiírandó ismét betű- és számjegyekkel az az összeg, melyért az engedményi százalék betudása mellett a vállalkozó az illető munka teljesítésére ajánlkozik.

II. Ajánlatot csakis arra jogosított építő-, vállalkozó vagy szakiparos tehet, az ajánlatra egy 50 kros bélyeg ragasztandó, kívül pedig a lepecsételt borítékra a következő címet kell írni:

Kolozsvár sz. kir. város tekintetes Tanácsához.

Zárt ajánlat építő mestertől
..... melleskelve forint bányapénz. iparostól

III. Az ajánlatához készpénzben, vagy óvadék gyanánt elfogadható nyilvános értékpapirokban a fennebbi munkabér összegét százalékát kell mellékelni bányapénz, és biztosíték gyanánt, e nélkül az ajánlat nem veszik figyelembe; egyúttal az ajánlatban határozottan ki kell jelenteni, hogy az ajánlattevő az építési tervrajzot, költségvetést és szerződési feltételeket ismeri, s azoknak magát feltétlenül aláveti.

IV. A folyó évi Márczius hó 27-én tul beérkező ajánlatok nem fogadtatnak el; a kellő időben beérkezendő ajánlatok ellenben a Tanácsnak 1893. évi Márczius hó 27-én d. u. 4 órakor tartandó nyilvános ülésében bontatnak föl, de elfogadásuk fölött a Törvényhatósági Bizottság legközelebbi közgyűlése fog határozni.

V. Akár az összes munkákra, akár az egyes szakmunkákra is lehet ajánlatot tenni, de a Törvényhatósági Bizottságnak minden esetben szabad választási jog tartatik fenn.

VI. Ha az elfogadandó vállalkozó a szerződés megkötése előtt bármilyen okból visszalép ajánlatától: bányapénzét elveszíti s az ő költségén és veszélyére új árlejtés fog tartatni.

VII. Az ajánlattevőt ajánlata, annak beadása napjától kezdve kötelezi, ellenben a város közönségét csakis a Törvényhatósági Bizottság közgyűlésének elfogadása és a közgyűlési határozatnak belügyministeri jóváhagyásától kezdve kötelezi; azért a bányapénzek a közgyűlésig a városi pénztárban visszatartatnak, ekkor az elfogadott vállalkozó bányapénze, mint vállalati biztosíték, tovább is benntartatik, ellenben a többi ajánlattevők bányapénze bélyegtelen elismervényre visszaadandó, de a közbeeső idő alatt a város a bányapénz utau kamatfizetésére nem kötelezi magát.

VIII. A tervrajz, költségvetés és szerződési feltételek a kitűzött idő alatt a városház emeleti 9., 10. számú szobájában megtekinthetők, s azokról a vállalkozók a saját költségükön másolatot vehetnek.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1893. évi Márczius hó 17-én tartott üléséből.

Albach Géza,
kir. tanácsos, polgármester.

296. (2—3)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy raktáromat a tavaszi és nyári időnyre

A LEGJABB ÁRUKKAL TELJESEN ELLÁTTAM,

s kérem az eddig tapasztalt pártfogás és bizalommal engem továbbra is megajándékozni, a melyet **jó árúk, solid árak és pontos kiszolgálás** által igyekezni fogok a jövőben is kiérdemelni.

Egyidejűleg felkérem az igen tisztelt vidéki közönséget, különösen pedig azon t. verőimet, kiknek az eddigi „KIRÁLY és CSÁSZÁR” czéggel voltak összeköttetései s ebből kifolyólag a régi czégnél kötelezettségei volnának, hogy minden erre vonatkozó leveleit, — miután ezen üzlet egyedüli tulajdonosa lettem, — tisztán csak nevemre címezni kegyeskedjenek.

Kolozsvárt, 1893. márcz. hó.

Teljes tisztelettel:

KIRÁLY GYULA, Kolozsvárt,

ezelőtt

KIRÁLY és CSÁSZÁR.

290. (3—3)

Új női- és férfi-divat üzlet!

Ezeanol van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására adni, hogy közös megegyezés folytán a

Tamási és Voith társas czégből kiléptem

és az itteni piacon (főter 13. sz. alatt) a volt **Potoczky Ottó**-féle üzlethelyiségben egy

Női- és férfi-divat kereskedést

nyitottam és azt a legmagasabb igényeknek is megfelelően berendezve:

VOITH MIKLÓS

törvényesen bejegyzett czégem alatt — az eddig általam követett solid alapon — tovább vezetni fogom.

Raktáromon dús választékban található újonnan érkezett:

Női divat-kelmék, különböző ruha-diszek, mlederek, csipkék, nap- és eső-ernyők, valódi Richter-féle rumburgi vásznak, Chiffonok, függöny és madracz Gradlik, csipke függönyök, paplanok, pokróczok, szőnyegek, ruha- és díszítő selymek, bársonyok, bel- és külföldi **Férfi ruha-kelmék**, férfi- és női szabó-kellékek és még sok itt elő nem sorolható hasznos czikk.

Törekvésem ezental is oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönséget a legelőnyösebb árak mellett, pontos kiszolgálásban részesítsem.

Egyidejűleg fogadja az eddig irántam tanusított szíves bizalmukért hálás köszönetemet, — további becses pártfogásukat kérve

kiváló tisztelettel:

VOITH MIKLÓS.

283. (4—x)

Eladó földbirtok.

Kolozsvármegyében Magyar-Frátán, a Ludas-Beszterczel vasut Méhesi állomás-hoz közel,

300 holdból álló tagosított birtok

eladó.

Értekezhetni bővebben Bokros Béla ügyvéd urnál Kolozsvártt.

265. (2—3)

ÁRVEREZÉS.

Közhirró tétetik, miszerint **özv. Metzner Jánosné**

házas-telke

helyben, Bácsi-utca 4. szám alatt (a vashidról nagy-utca felé menve bal szeglet), az árvaszék által és helyiségében (hol a feltételek megtekinthetők)

f. évi márczius hó 28. napján d. e. 9 órakor nyilvánosan el fog árvereztetni.

278. (2—2)

Turótzai Lajos

férfi szabó-üzlete

Belközép-utca 34 szám (Kisegítő takarékpénztár épület)

Kolozsvártt.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybeli és vidéki vásárlóimat, hogy

üzletemet egészen újból rendeztem be

kül- és belföldi

tavaszi és nyári gyapju-szövetekkel, férfi öltönyöknek.

Megrendelés szerint pontosan és a legcsinosabb kiállítással jutányos áron szolgálok.

Tisztelettel:

Turótzai Lajos.

295. (2—10)

GAZDAKÖZÖNSÉGÜNK

szíves figyelmébe ajánljuk 1892. évi, csakis saját, általunk több éven át sikeresen termelt

vetőmagvainkat.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás által leplombozott zsákokban, hivatalos tisztasági és csiraképességi, lóherénél azonkívül arankamentességi bizonyítvánnyal:

- 1.) **Vörös lóhere**, 100 kiló arankamentes nagyszemű Plombozva 76 forint, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban.
- 2.) **Vörös lóhere**, 5 kilós postaszák 4 forint.
- 3.) **Baltaczim** — Esparzet, Plombozva 50 kilós zsákokban, 100 kilója 8 forint.
- 4.) **Fejér csillagfürt**, Plombozva 100 kilós zsákokban, 100 kiló 8 forint.
- 5.) **Lóbab**, Plombozva 100 kilós zsákokban, 100 kiló 8 forint.
- 6.) **Opium mák**, fehér, zárt toku, óriás, 5 kilós postaszák 5 forint.
- 7.) **Richter-féle Imperator burgonya**, 100 kiló 5 forint.
- 8.) **Paulsen-féle kék óriás burgonya**, 5 kilós postaszák 1 forint.
- 9.) **Nonplusultra kövér csemege-sajt**, 4 kilós postacsomag 3 forint.

Árak Alvinczen. — Küldés utánvétellel. — Zsákok belemérve nem számíttatnak.

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalma intézősége,

Alsófehérmegye, u. p. Szerdahely.

207. (5—10)

Az erdélyrészi Magyar Jelzálog hitelbank r. t.

Kolozsvártt,

Belső-utca 3. (Nemzeti szálloda mellett.)

Rendkívül előnyös törlesztési kölcsönöket nyújt

földbirtokra és házra,

legelőnyösebb feltételek mellett, a fél tetszése szerinti törlesztési időtartammal.

A kölcsön bármikor visszafizethető.

Különösen ajánlatik magasabb kamatozású kölcsönök **convertálása**, mely díj- és illetékmentesen eszközöltek.

Városoknak és községeknek legolcsóbb községi kölcsönök adatnak.

Záloglevelek napi árfolyamon FOLLY VICTOR bank- és pénzváltó üzletében és az intézetnél kaphatók.

Az igazgatóság.

227. (7—20)

GÁMENTZY JÁNOS

üzletében

A VÉGELADÁS

visszavonhatatlanul

még csak e hó végéig tart.

291. (2—2)